

Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

Remissvar avseende inriktningsunderlag inför transportinfrastrukturplaneringen för 2018-2029 (N2015/4305/TIF)

Trafikverket har fått i uppdrag att lämna ett förslag till inriktningsplanering inför transportinfrastrukturplaneringen 2018-2029. Länsstyrelsen i Västmanland har fått underlaget på remiss och lämnar följande synpunkter.

Tydligare helhetsperspektiv och målstyrning

Länsstyrelsen i Västmanland efterfrågar en infrastrukturplanering med tydligare målstyrning och ett tydligare helhetsperspektiv med avseende på infrastrukturens utveckling och användning.

För att kunna uppnå regeringens övergripande mål inom både bostads- och arbetsmarknad, krävs det att transportsystemets ses som en helhet som är förutsättningsskapande. Inriktning av åtgärder måste analyseras utifrån de effekter de har på övriga delar av transportsystemet och på andra transportslag. Länsstyrelsen i Västmanland efterfrågar en backcasting utifrån uppsatta mål.

Drift och underhåll måste prioriteras

Länsstyrelsen i Västmanland delar Trafikverkets uppfattning om att eftersläpande underhåll bör elimineras under den kommande tolvårsperioden.

I inriktningsunderlaget konstateras att om medlen för vidmakthållande och eliminering av eftersläpande underhåll inte utökas så behöver en prioritering göras. Följdeckterna från dessa prioriteringar kan innebära negativa konsekvenser för både tillgänglighet och regional utveckling. Eventuella prioriteringar behöver därför ske i tät dialog med regionala planupprättare, kollektivtrafikmyndigheter och kommuner för bästa möjliga utfall.

Länsstyrelsen i Västmanland vill även understryka vikten av en tydlig och transparent reinvesteringsplan vars medel är separerade från det löpande underhållets budget. Förslagsvis bör detta vara skilda anslag för att säkerställa att reinvesteringsplanerna inte slås sönder vid kostsamma akuta åtgärder. Reinvesteringar får inte utgöra gummibandet i underhållsbudgeten, då

reinvesteringar behöver göras systematiskt och planerat för att kunna skapa ett robust och tillförlitligt system.

Länsstyrelsen i Västmanland ställer sig positiva till 74-tonsvägnät och dess möjligheter. För att säkra framtida funktionalitet på både det låg- och högratifierade vägnätet är det dock önskvärt med en tydligare konsekvensbedömning som även tar hänsyn till livscykelperspektivet.

Nyinvesteringar

I inriktningsunderlaget framgår att åtgärder i gällande plan ska anses vara låsta. Länsstyrelsen i Västmanland delar uppfattningen om att påbörjade satsningar ska fullföljas, men kan se ett behov att öppna upp för möjligheten att omvärdera åtgärder som inte är pågående för att kunna möta upp framtidens mål.

Länsstyrelsen i Västmanland ser en väl fungerande infrastruktur som en förutsättning för regional- och nationell samhällsutveckling. Underhåll, reinvesteringar och investeringar i samspel ger grundförutsättningarna för infrastrukturens funktionalitet och bör tydligare sättas i ett gemensamt sammanhang.

Satsningar ska minska transporters klimatpåverkan

Det är en utmaning att nå de uppsatta miljö- och klimatmålen, det kräver nytänkande. Länsstyrelsen i Västmanland delar Trafikverkets uppfattning i inriktningsunderlaget om att nya styrmedel behövs, både för att ställa krav på teknikutveckling och samtidigt förändra trender och mönster i person-och godstransporter.

Länsstyrelsen i Västmanland ser med viss oro på att det i inriktningsunderlaget sätts en alltför stor tilltro till ny teknik för att nå klimatmålen. Det är viktigt att andra möjligheter och lösningar tas tillvara fram till dess att ny teknik finns på plats, så att det styrs kontinuerligt mot uppsatta mål. Länsstyrelsen i Västmanland vill även understryka vikten av flexibilitet i kommande planering för att kunna möta förändrade transportbehov, ta tillvara på digitaliseringens möjligheter samt använda ny teknik när den finns tillgänglig.

Länsstyrelsen i Västmanland ser med fördel att fyrstegsprincipens första två steg används för beteendeförändring, då det kan minska eller senarelägga behovet av åtgärder i steg tre och fyra. För att göra detta möjligt behöver begränsande regelverk och lagstiftning ses över och ändras så att medel i nationella och regionala planer får möjlighet att användas i fyrstegsprincipens olika steg.

Det intermodala transportsystemet och sjöfartens potential

För att transportsystemet ska kunna skapa önskvärda förutsättningar måste det användas effektivt och på ett trafikslagsövergripande sätt.

Både gods- och persontransporter kan förutsättas att öka till följd av väntad befolkningsökning och konsumtionsmönster, vilket ställer allt högre krav på infrastrukturen och transporternas miljöpåverkan.

För persontransporter spelar tåget en allt viktigare roll som transportmedel, där attraktiva restider ger förutsättningar för en regionförstoring med en integrerad arbets- och bostadsmarknad som följd.

Länsstyrelsen i Västmanland vill lyfta vikten av sjöfartens del av transportsystemet och dess möjligheter att avlasta landinfrastrukturen. Sjöfarten har i Sverige knappt 7% av godstransporterna inom landet, där motsvarande siffra i Europa ligger på närmare 25%. Ett proaktivt arbete med både kust- och insjöfart behövs, där konkurrensneutralitet mellan trafikslagen är en grundläggande förutsättning.

Förutsättningar behöver också skapas i form av styrmedel för respektive trafikslag så att transportföretag inte missgynnas av att ha sitt säte i Sverige och då väljer att etablera sig utomlands.

Medel till de regionala infrastrukturplanerna

I inriktningsunderlaget är det tydligt att utvecklingsmedel för planperioden kan antas bli begränsade. Det behöver därför tydliggöras hur fördelningen ska göras av medel mellan åtgärdsstyper samt mellan den nationella planen och de regionala planerna.

Länsstyrelsen i Västmanland anser att medel i de regionala planerna i första hand ska gå till åtgärder i den regionala transportinfrastrukturen. Medfinansiering av åtgärder i den nationella planen bör ses som undantag.

Det tydliga fokus som ges till steg ett- och tvååtgärder enligt fyrstegsprincipen i inriktningsunderlaget, samt åtgärder för kollektivtrafik, gång och cykel kommer till stora delar att falla på de regionala planerna att finansiera. Satsningar så som stadsmiljöavtal, kollektivtrafiksatsningar och annat bör därför tillföras de regionala planerna. Så som dessa har utformats hittills så förbigår de den regionala planeringen och följer inte fyrstegsprincipen då de endast kan användas till fysiska åtgärder. Olika satsningar kan med fördel istället tillföras de regionala planerna som öronmärkta medel till tänkta åtgärder och där få bättre effekt och nytta.

Beslut i detta ärende har fattats av Landshövding Minoo Akhtarzand.
Föredragande i ärendet, infrastrukturdirektör Jessica Cedergren.

Minoo Akhtarzand

Landshövding Västmanlands län

Jessica Cedergren

Infrastrukturdirektör